

We Lwowie, dnia 30. października 1908.

Aleg 1108

Sprawozdanie

Komisji dla reform agrarnych odnośnie do sprawozdania Wydziału krajowego L. W. 41937 w przedmiocie operacji agrarnych i wniosku posła Skołyśzewskiego w sprawie pomnożenia etatu krajowej komisji dla spraw agrarnych, oraz petycji mieszkańców gminy Budzów o przyspieszenie podziału wspólnych gruntów.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie z d. 17. lipca 1908 L. 41937 Wydziału krajowego odnosi się do rozwoju i postępu czynności agrarnych za lata 1906 i 1907, a to na podstawie przedkładanych przez c. k. krajową komisję agrarną rocznych sprawozdań miejscowego c. k. komisarza agrarnego i inspektora agrarnego.

Sejmowa Komisja agrarna wstrzymuje się od powtarzania szczegółowych dat zawartych w sprawozdaniu Wydziału krajowego, z których, w streszczeniu okazuje się, że po koniec roku 1907 wniesionych zostało 19 prowokacji, z których 2 zostały odmownie załatwione. Z pozostałych 17-tu przeprowadzono faktycznie tylko dwie, a to w Chiszewicach, co do których zgłoszono prowokację w r. 1903 i w Skniłówku zgłoszonym w r. 1904, formalnie jednak i co do tych dwóch operacji wiele jeszcze do zupełnego ukończenia trzeba będzie pracy i zachodów. Sprawy te już w roku 1908, nie objętym sprawozdaniem, o tyle postąpiły naprzód, że w Chiszewicach wskutek wniesionych zarzutów, odnośne orzeczenie wydała w dniu 27. sierpnia b. r. c. k. krajowa komisja agrarna i posunięto naprzód roboty wspólnych urzędzeń i odgraniczeń, zaś co do Skniłówka wygotowano plany i operaty dla sądu i katastru.

Nadto do końca r. 1907 w pełnym toku były prace w Lublińcu nowym i Skniłowie, oraz wdrożono postępowanie podziału wspólnych gruntów w gminie Piaski pow. Lwów, gdzie w roku bieżącym roboty o tyle postąpiły naprzód, że wykonano pomiary oraz przeprowadzono bonitację gruntów i założono rejestra stanu posiadania.

Wreszcie dla uzupełnienia ogólnego obrazu postępu prac aż do chwili obecnej nadmieniam, że w roku 1908 rozpoczęto prace komasacyjne w gminach Podberezie, Wyszatyce, Laszki gościńcowe i Małnów oraz prace przygotowawcze dla dzielenia gruntów w gminach Świniarsko, Chelmiec polski i Maszkowice.

Zważywszy wyżej przedstawiony obraz postępu prac komasacyjnych, do których słusznie przywiązywano wielkie nadzieje i w tym celu przez lat już kilka kraj znaczne ponosi wydatki, nie można się oprzeć wrażeniu, któremu też i Wydział krajowy w swym sprawozdaniu daje wyraz, że postęp tych prac jest zbyt powolnym i nie odpowiada rzeczywistej potrzebie. Gdy się zważy, że jak to wyżej powiedziano, na 17 wniesionych od r. 1903 prowokacji tylko dwie dotąd praktycznie przeprowadzone zostały, a wszystkie inne są dopiero w stadium przygotowawczem, powstaje uzasadniona obawa, że w ten sposób prowadzone operacje agrarne spowodują w stosunku do obszarów, na których przeprowadzone zostaną zbyt wysokie koszty, a nadto, że tak długie wyczekiwanie na ostateczne załatwienie i oddanie podzielonych gruntów w ręce nowych posiadaczy bardzo niekorzystnie wpłynąć musi na gospodarstwo i uprawę ziemi i wreszcie zniechęcić może ludność do tej tak ze wszechmiar dla interesów naszej ludności włościańskiej korzystnej akcji.

Przedstawiając sobie powyższe obawy, trzeba zaznaczyć, że wina tak powolnego postępu robót komasacyjnych nie leży bynajmniej po stronie miejscowej Komisji agrarnej, lecz przede wszystkim w niezliczonych trudnościach, z jakimi komisya agrarna ma do walczenia z powodu wielkiego u nas rozdrobnienia gruntów a tem samem wielkiej zazwyczaj ilości uczestników, a nadto w rażącej niezgodności ksiąg hipotecznych z katastrem gruntowym.

Gdy się zważy powyższe trudności oraz i tę okoliczność, że przy stosunkowo nielicznym personalu technicznym biura komasacyjnego prace prowadzone są równocześnie w różnych stronach kraju, przyjść się musi do przekonania, że chcąc tę pożyteczną akcyę na szersze wprowadzić tory, należy w niedalekiej przyszłości postarać się o znaczne pomnożenie sił technicznych Komisji agrarnej ewentualnie też o stworzenie drugiej komisji miejscowej. To samo zapatrywanie wyraża też Wydział krajowy, który wyraźnie stwierdza powolny postęp robót komasacyjnych, mimo wydatnej pracy personalu technicznego miejscowej komisji agrarnej, której c. k. ministryalna komisya agrarna pismem z 21. lipca 1908 wyraziła swe uznanie i zadowolenie.

Wniosek posła Skołyszewskiego, żądający pomnożenia sił technicznych komisji agrarnej, stara się powyższym brakom zaradzić, komisya jednak sejmowa dla reform agrarnych pragnie pozostawić Wydziałowi krajowemu inicjatywę co do takiej reorganizacji i pomnożenia sił technicznych komisji agrarnej, któreby rzeczywiście wielką, a tak dla naszego kraju konieczną akcyę reform agrarnych na szeroką wprowadzały skalę. W budżecie na r. 1909 uwzględniono tylko małe powiększenie sił technicznych komisji przez dodanie 2 asystentów komasacyjnych. Komisya prze- to w obawie, by wobec wzrastających agend biura, wskutek braku odpowiedniej dotacyi sama akcyja nie ucierpiała, sądzi, że nastąpić powinno znaczne pomnożenie sił technicznych komisji agrarnej.

Z powyższych względów komisya dla reform agrarnych wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z 17. lipca 1908 L. 41937 o operacjach agrarnych przyjmuje się do wiadomości.

2. Na koszt komisji agrarnych wstawia się do Rubr. X. poz. 85. budżetu kraj. na r. 1908.

A) Na personal techniczny	36.267 K.
B) Na fundusz podręczny	39.630 „
C) Na koszt komisyjne	16.000 „
razem	<u>91.897 K.</u>

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wziął pod rozwagę potrzebę znacznego pomnożenia sił technicznych komisji komasacyjnej i na najbliższej sesji sejmowej przedłożył odpowiednie wnioski.

4. Petycję mieszkańców gminy Budzów o przyspieszenie podziału wspólnych gruntów odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przewodniczący :

Sękowski.

Sprawozdawca :

St. Mycielski.

